

ÖSZTÖNDIJ

Az elmúlt félévihez képest a BTK hallgatói szociális támogatásának összege havi 399 577 Ft-ról 379 361 Ft-ra, tehát 5 %-kal csökkent. Az adat különösen megdöbbentő, ha figyelembe vesszük, hogy közben a kar hallgatóinak száma 567-ről 603 főre növekedett /külföldiek nélkül/, de ennél is sokkal fontosabb, hogy hazánkban az infláció üteme a legutóbbi hivatalos adat szerint 9,1 %-os volt.

Ezen belül a diákokat az átlagosnál nagyobb mértékben ^{1/}érintő élelmiszerárak 15,6 %-kal^{1/}, a ruházati cikkek árai 13,6 %-kal nőttek!

/Tegyük hozzá, hogy az infláció rendkívül nehezen mérhető pontosan, s így közgazdászberkekben nem kis szkepszissel szokás fogadni a hivatalos adatot, mondván, hogy jónéhány százalékkal inkább alábecsül, mint fölé./

Szociális támogatás egy egyetemistára eső reálértéke, vásárlóereje tehát egyik évről a másikra, még a hivatalos 9,1 %-os adattal számolva is 19 %-kal csökkent!

Annak ellenére, hogy a hallgatók száma nőtt, a szociális támogatásban részesülőké csökkent, ezért a támogatásban részesülők valamivel kevésbé érzékelik a csökkenést. /Ha kizárólag velük számolunk, az ő egy főre jutó vásárlóerejük "csak" 13 %-kal csökkent./

Az 5 %-os csökkenés oka kézenfekvő: a szülői jövedelmek valamelyest emelkedtek / hogy mennyire, arról alább szólunk/, így kisebb összeget tesz ki a 3600 Ft-ra, ill. szegediek esetében a 2900 Ft-ra való kiegészítés, aminek átlagosan 88 %-át kapják meg a hallgatók. ^{2/}A csökkenés tehát teljesen "jogszerű". Annak, hogy kevesebb hallgató részesül szociális támogatásban, ugyancsak a szülők jövedelememelkedése az "oka": a hallgatók közül többen elérték a 3600 /ill. 2900/ Ft-os egy főre eső jövedelmet, s így többé nem jogosultak a juttatásra.

Ha a szülői jövedelmek az inflációnál nagyobb mértékben nőttek volna, akkor a 3600 Ft-os határ változatlanul hagyása indokolt lenne, hiszen a szülők többletjövedelmükből pótolhatnák az egyetemistánál kieső, azonban tudjuk, hogy a hazai bérek növekedése is jó néhány százalékkal elmarad az infláció növekedésétől. Az anyagi szférában például - ipar, mezőgazdaság, stb. - dolgozóké mintegy 3 %-kal! /Azt hangsúlyozni kell, hogy a 3600 Ft-os határ módosításáról, s a 88 %-ról, tehát a támogatás összegéről nem Szegeden döntenek./

Az átlagos egyetemista két dolgot tehet: vagy mintegy 1/5 - vel több pénzt kér otthonról / s ilyen esetben nyilván családja "károsul" /, vagy 1/5 -vel kevesebbet fogyaszt /például könyvet. De ne legyünk rosszindulatúak, takarékoskodni valóban nem csupán könyvvel lehet. Lsd.: az ösztöndíj előtti két hétben a szó szoros értelmében zsiros kenyéren élő jónéhány egyetemistát./

Néhány év óta megszokhattuk, hogy az illetékesek "érve" ehhez hasonló esetekben ilyesmi: "sajnos kevés a pénz, az ország nehéz gazdasági helyzetben van, szorosabbra kell húzni a nadrágszíjat..." Ez a válasz azonban két okból sem megnyugtató. /Kinek? kell szorosabbra húzni? Miért van nehéz helyzetben?/

Az egyik: semmi sem indokolja, hogy egy társadalmi csoportra - ebben az esetben az egyetemistákra - ilyen drasztikus módon háritsanak át társadalmi terheket. /Arról nem beszélve, hogy a társadalom számára hosszú távon rendkívül hátrányos az a hatása, hogy miatta a hallgatók tanulmányi munkája is károsodik, - hiszen például egyre többen kényszerülnek év közbeni munkavállalásra - ill., ha otthonról kapnak több pénzt, miért éppen ezeket az arany is nagy áldozatokat hozó családokat bünteti a szociálpolitika ilyen kirívó módon./

A másik ok kevésbé kézenfekvő: ha minden társadalmi csoport megfelelő érdekvédelmi szervein keresztül el tudja érni azt, hogy életszínvonala ne csökkenjen, ez befekélyesíti a döntéshozókat a legiracionálisabb gazdasági cselekvésbe. Ha nincsenek ilyen hatékony érdekvédelmi csatornák, a terhek könnyen átháríthatók az ily módon védtelen társadalomra.

1. A 9,1 %-os átlagos árnövekedést ül. a társadalom minden rétegének fogyasztása alapján számítják. Bonna foglaltatik a tartós fogyasztási cikkek stb. csekélyebb árnövekedése is, s ezek valamelyest ellensúlyozzák az élelmiszerek és a ruházat nagyobb árnövekedési ütemét. A diákok fogyasztási szerkezetében azonban ezek az átlagosnál kisebb hányadot foglalnak el, következésképp a fenti átlagadatnál nagyobb mértékben érinti őket az infláció.
2. A tavalyi évhez képest ugyan történt két csekély módosítás: a helybeliek egy főre jutó jövedelmét 2800 Ft helyett 2900 Ft-ra egészítik ki, ill. a hallgatók részesedésének arányát 85 %-ról 88 %-ra emelték - azonban, hogy ezek csupán töredékét jelentették az ellentétes irányú változásoknak, azt a 19 %-os reálérték-csökkenés mutatja a legjobban.

Tonka Béla

DOKUMENTUM

/ Karunk állami vezetése ez év nyarán négy fiatal oktatót kért fel, hogy Pécssett ismerkedjen meg a Janus Pannonius Tudományegyetemen folyó újszerű felvételi rendszerrel. Tapasztalataikról az alábbi beszámolót készítették a dékánnak. - A szerk. /

Alulírottak 1984. június 26. és 29. között látogatást tettünk a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Bölcsészkarán, tapasztalataink sere, az ott bízott vezetett újszerű egyetemi szóbeli felvételi rendszer tanulmányozása céljából. Tapasztalatainkat az alábbiakban foglaljuk össze, hozzátűzve, hogy javaslatunk nem kizárólag a Pécssett látottakra épülnek. Ezt az alkalommal ragadjuk meg, hogy a már korábban "Jánbor szándék" címen összefoglalt reformjavaslatunk néhány pontját felelevenítsük, a Pécssett bevezetett változtatásokat összehasonlítási alapként használva. Javaslatunk két témát érintenek: A felvételi és az egyetemi bölcsészkarai tanulmányok bizonyos korszerűsítését.

I. A FELVÉTELI

/1./ Az idei pécsi felvételin a szóbeli vizsgáztatást végző bizottságokat kettéosztották. Ez gyakorlatilag azt jelentette, hogy külön tereben, egymással párhuzamosan folyt a felvételiztetés a szakpár egyik ill. másik részéről; a jelöltek előbb az egyik, majd a másik bizottság előtt adtak számon tudásukról. Magyar szak esetében külön bizottságot alkottak a nyelvészek és az irodalomtudósok is, így magyar szakkal párosuló másik szak esetében három bizottság működött. Ezt a módszert annyira sikeresnek találtuk, hogy javasolnánk azonnali átvételét, hiszen semmilyen adminisztratív konzekvenciái nincsenek, élőnyei viszont a következők:

A felvételi menete meggyorsul. Nincsenek üresjáratok, hiszen a bizottság felének nem kell tétlenül ülnie, míg a másik fele kérdező. Egy-egy felvételizőre tehát jóval több idő jut, mint korábban, mivel a kettéosztott bizottságokat kevésbé szorítja az idő, s ezzel lehetőség nyílik a jelölt